

หัวข้อภาคนิพนธ์	นโยบายต่างประเทศสหรัฐอเมริกาต่อการแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในกรอบสหประชาชาติ: สมัยรัฐบาลประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช (ค.ศ.2001-ค.ศ.2008) U.S. Foreign Policy on Global Climate Change in the United Nations framework: The study of George W. Bush's administration (2001-2008)
ชื่อผู้เขียน	นายกิจติศักร์ หนูขาว Kittisak Nookhao
แผนกวิชา/คณะ	สาขาระหว่างประเทศและการทูต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รศ.ดร.บรรพต กำเนิดศิริ
ปีการศึกษา	2551

บทคัดย่อ

สหรัฐอเมริกาและปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเกี่ยวพันอย่างมีนัยยะสำคัญบนเวทีการเมืองระหว่างประเทศว่าด้วยสิ่งแวดล้อมโลก สหรัฐอเมริกาอยู่ในฐานะทั้งประเทศมหาอำนาจที่มีบทบาทสำคัญบนเวทีการเมืองระหว่างประเทศ และเป็นประเทศที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกซึ่งเป็นสาเหตุของปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมากที่สุดในโลก การศึกษาเรื่อง “นโยบายต่างประเทศสหรัฐอเมริกาต่อการแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในกรอบสหประชาชาติ: สมัยรัฐบาลประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช (ค.ศ.2001-ค.ศ.2008)” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพรวมนโยบายต่างประเทศต่อการแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในกรอบสหประชาชาติของรัฐบาลประธานาธิบดีจอร์จ บุช โดยเน้นศึกษาภายใต้กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และพิธีสารเกียวโตเป็นสำคัญ รวมทั้งพิจารณาถึงท่าทีต่อการประชุมที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศสำคัญๆ ของสหประชาชาติ พร้อมกับวิเคราะห์ว่ามีตัวแปรใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายต่างประเทศในเรื่องนี้ การศึกษาใช้แนวคิดเรื่องผลประโยชน์แห่งชาติของ ชาร์ล โอ เลอร์เซ่ จูเนียร์ และอัลดูล เอ ซาอิด และกรอบการวิเคราะห์นโยบายต่างประเทศของแพทริก ที แมคโกแวน และฮาวาร์ด บี ซาปิโร เพื่อวิเคราะห์เป้าหมายและตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายต่างประเทศ

ของรัฐบาลประธานาธิบดีจอร์จ บุช ในกรณีนี้ทั้งสองสมัย โดยวิธีการศึกษาเป็นลักษณะการค้นคว้าวิจัยเอกสาร(Documentary Research) และใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา(Descriptive Analysis)

การศึกษาพบว่าการที่รัฐบาลประธานาธิบดีจอร์จ บุช ดำเนินนโยบายต่างประเทศต่อการแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในลักษณะเพิกเฉยต่อความร่วมมือในกรอบสหประชาชาติตลอดระยะเวลา 8 ปี ส่วนสำคัญเป็นผลมาจากนโยบายต่างประเทศต่อการแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นผลประโยชน์แห่งชาติที่มีอิทธิพลหลักสำหรับการดำเนินนโยบายต่างประเทศของรัฐบาลประธานาธิบดีจอร์จ บุช การที่รัฐบาลประธานาธิบดีจอร์จ บุช ดำเนินนโยบายต่างประเทศเพื่อต่อต้านการก่อการร้ายเป็นยุทธศาสตร์หลัก (Grand Strategy) เพื่อปกป้องผลประโยชน์แห่งชาติด้านความมั่นคงปลอดภัยที่สำคัญยิ่งยวดของสหรัฐอเมริกาในช่วงเวลาดังกล่าวนั้น ได้ส่งผลให้นโยบายต่างประเทศเพื่อต่อต้านการก่อการร้ายครอบงำนโยบายต่างประเทศด้านอื่นๆ ที่ต้องลดความสำคัญลง เพราะถือเป็นผลประโยชน์แห่งชาติที่อยู่ในระดับรองสำหรับการกำหนดนโยบายต่างประเทศ ซึ่งรวมถึงการดำเนินนโยบายต่างประเทศต่อการแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ต้องลดความสำคัญและถือว่ามิได้อยู่ในวาระหลักของการดำเนินนโยบายต่างประเทศของรัฐบาลประธานาธิบดีจอร์จ บุช ด้วย

สำหรับเป้าหมายเพื่อการปกป้องระบบเศรษฐกิจซึ่งเป็นผลประโยชน์แห่งชาติของสหรัฐอเมริกาที่จะได้รับผลกระทบจากความร่วมมือในกรอบสหประชาชาตินั้น ถือเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อการดำเนินนโยบายต่างประเทศต่อการแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในกรอบสหประชาชาติของรัฐบาลประธานาธิบดีจอร์จ บุช ในลักษณะเพิกเฉยต่อความร่วมมือในกรอบสหประชาชาติ โดยสหรัฐอเมริกาต้องการปกป้องระบบเศรษฐกิจที่จะได้รับผลกระทบโดยตรงจากการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกตามกรอบความร่วมมือของสหประชาชาติ และการปกป้องความเสียหายเปรียบด้านเศรษฐกิจกับประเทศกำลังพัฒนาซึ่งไม่มีพันธะผูกพันในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกตามข้อตกลงระหว่างประเทศในกรอบสหประชาชาติเช่นเดียวกับประเทศพัฒนาแล้ว

การดำเนินนโยบายต่างประเทศต่อการแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในลักษณะเพิกเฉยต่อความร่วมมือในกรอบสหประชาชาติดังกล่าว เป็นผลมาจากตัวแปรภายในและตัวแปรภายนอกที่มีอิทธิพลสำคัญ 6 ตัวแปร ประกอบด้วย (1) สภาพแวดล้อมระหว่างประเทศที่เผชิญกับภัยคุกคามการก่อการร้าย (2) ประธานาธิบดีจอร์จ บุช (3) กลุ่มผลประโยชน์ด้านพลังงานและภาคธุรกิจ (4) กลุ่มผู้นำในรัฐบาลของประธานาธิบดีจอร์จ บุช (5) ระบบเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา และ (6) นโยบายต่อการแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศกำลังพัฒนา

โดยเฉพาะจีน และอินเดีย และเนื้อหาสาระของข้อตกลงระหว่างประเทศ ทั้งนี้ ตัวแปรทั้งหมดมีส่วนผสมผสานและส่งผลให้นโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาต่อการแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในกรอบสหประชาชาติมุ่งตอบสนองผลประโยชน์แห่งชาติอย่างสมบูรณ์ และประสบความสำเร็จ ทำให้สหรัฐอเมริกาไม่ได้แสดงบทบาทนำและสร้างสรรค์ต่อความร่วมมือระหว่างประเทศในกรอบสหประชาชาติในกรณีนี้

แนวโน้มนโยบายต่างประเทศสหรัฐอเมริกาต่อการแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในกรอบสหประชาชาติ สมัยรัฐบาลประธานาธิบดีโอบามาน่าจะเปลี่ยนแปลงไปจากสมัยรัฐบาลประธานาธิบดีจอร์จ บุช โดยสหรัฐอเมริกาน่าจะให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือในกรอบสหประชาชาติมากขึ้น เห็นได้จาก แนวนโยบายของพรรคเดโมแครตที่ให้ความสำคัญกับปัญหาสิ่งแวดล้อม รวมถึงการดำเนินนโยบายและแต่งตั้งบุคคลที่มีความรู้และมีประสบการณ์หลายท่านดำรงตำแหน่งสำคัญๆ เพื่อแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของรัฐบาลประธานาธิบดีโอบามา อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี การที่สหรัฐอเมริกาต้องเผชิญกับปัญหาเศรษฐกิจซึ่งเป็นปัญหาสำคัญและเร่งด่วน อาจทำให้การดำเนินการในช่วงเริ่มต้นการบริหารไม่สามารถทำได้มากนัก แต่ระยะยาวนโยบายต่างประเทศต่อการแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของรัฐบาลประธานาธิบดีโอบามาน่าจะเป็นแนวโน้มนโยบายที่มีลักษณะเชิงบวกต่อความร่วมมือระหว่างประเทศในกรอบสหประชาชาติมากกว่าสมัยรัฐบาลประธานาธิบดีจอร์จ บุช